

TER BESLUITVORMING

Nota actief openbaar

Ja

Onze referentie

2025-0000120605

Datum

10 februari 2025

Opgesteld door

Samengewerkt met

CZW

Bijlagen

3

Aan
Van

Minister van BZK
dgDOO

nota

Kamerbrief stand van zaken klokkenluidersdossier

Aanleiding

Tijdens het commissiedebat van 3 december 2024 heeft u toegezegd de Kamer te informeren over de verschillende onderwerpen binnen het klokkenluidersdossier¹ en heeft u toegezegd om te reageren op de brief van vakbond FNV.²

Geadviseerd besluit

Wij adviseren u om:

- Akkoord te gaan met de concept-Kamerbrief en deze te ondertekenen.
- Deadline: de brief voor het zomerreces aan de Tweede Kamer sturen.

Kern

- Met deze brief (**bijlage 1** bij de nota) voldoet u aan uw toezegging om de Kamer te informeren over de stand van zaken in het klokkenluidersdossier. Tevens gaat u in op de uitvoering van verschillende moties.
- In **bijlage 2** is een overzicht opgenomen van de moties met daarbij de reactie zoals die is opgenomen in de brief.
- In **bijlage 3** is de brief van FNV opgenomen, waarin aandacht wordt gevraagd voor anoniem melden, de definitie misstand en het vraagstuk toezicht en handhaving. Ook is gevraagd naar een reactie van werkgevers (VNO-NCW en MKB). De standpunten van FNV en VNO-NCW en MKB-Nederland en uw reactie daarop, zijn verwerkt in de brief.
- Over de brief heeft afstemming plaatsgevonden met het Huis voor klokkenluiders (hierna: Huis), de Arbeidsinspectie en de Stichting van de Arbeid (vertegenwoordiging werknemers- en werkgevers).
- De brief is afgestemd met FNV vanwege het feit dat wordt ingegaan op de brief die zij hebben verzonden.

Toelichting

In de brief komen de volgende onderwerpen aan bod:

- **Fonds voor klokkenluiders:** u geeft aan dat het voorstel van Omtzigt uit zijn initiatiefnota om een fonds voor klokkenluiders op te nemen in de wet materieel is gerealiseerd. Voor klokkenluiders is sinds 1 september 2022 psychosociale ondersteuning beschikbaar bij Slachtofferhulp Nederland en sinds 1 februari 2024 juridische ondersteuning via de Raad voor Rechtsbijstand na verwijzing van het Huis.

¹ Kamerstuk 35851, nr. 65, p. 32.

² Kamerstuk 35851, nr. 65, p. 32.

- De motie oud-lid Temmink en lid van Dijk, waarin verzocht wordt met een plan te komen over hoe het fonds voor klokkenluiders op termijn onafhankelijk kan worden³, ziet u als steun voor uw beleid om psychosociale en juridische ondersteuning aan klokkenluiders te bieden.
- De motie van het oud-lid Temmink en lid Van Dijk om met een voorstel te komen om toekomstige boeteopbrengsten vanuit sanctiemogelijkheden voor het Huis ten goede te laten komen aan een fonds voor klokkenluiders⁴ betreft u bij de vormgeving van de ondersteuning op de lange termijn na de uitkomsten van verschillende evaluaties. Op dit moment zijn vanuit de overheid structurele middelen beschikbaar gesteld voor de ondersteuning van klokkenluiders. (In **bijlage 2** treft u de nadere toelichting op deze motie zoals opgenomen in de brief).
- **Initiatiefnota van het oud-Kamerlid Omtzigt:** bij de Kamerbrief is een bijlage waarin u ingaat op de stand van zaken van de vijftien voorstellen uit de initiatiefnota van oud-lid Omtzigt.
- U betreft bij uw reactie op de voorstellen de brief van de FNV waarin aandacht gevraagd wordt voor anoniem melden, de definitie misstand en handhaving en de reactie vanuit werkgeverszijde (VNO-NCW-MKB).
- Kort gezegd: het merendeel van de 15 aanbevelingen uit de initiatiefnota van 14 april 2022 is reeds gerealiseerd.
- Over de **voorstellen 6** (stel regels op over het melden van geheime informatie), **13** (stel goed functionerende toezichtmechanismen op interne en externe meldkanalen in), **14** (maak anonieme meldingen mogelijk) en **15** (garandeer de vertrouwelijkheid van de melding) vindt nadere afstemming, uitwerking of onderzoek plaats. U zult de Kamer hier nader over informeren.
- **Toezicht en handhaving:** u wijst op het amendement van oud-lid Leijten c.s. dat toezichts- en handhavingstaken toekent aan het Huis en het voorstel (**nr. 13**) uit de initiatiefnota van Omtzigt, waar het voorstel is om deze taken bij de Arbeidsinspectie te beleggen (in het regeerprogramma staat "het kabinet versterkt de bescherming van klokkenluiders door uitvoering te geven aan het grootste deel van de voorstellen in de betreffende initiatiefnota" van het oud-lid Omtzigt)
- U betreft in uw reactie ook het standpunt van het Huis, FNV en de werkgevers.
- Verder gaat u in op de motie van de leden Van Nispen en Chakor, waarin wordt gevraagd om de onderdelen van de wetswijziging van de Wbk die nu al wél mogelijk zijn in werking te laten treden.⁵ U geeft aan dat het niet mogelijk is om het amendement-Leijten, noch bepaalde onderdelen daarvan, uit te voeren zonder een wetswijziging (in **bijlage 2** over de moties treft u de nadere toelichting).
- U onderschrijft het belang van toezicht en handhaving en wijst op de uitvoerbaarheid.
- U laat onderzoek doen naar wat ervoor nodig is om het Huis goed toe te rusten op bestuursrechtelijke toezichts- en handhavingstaken overeenkomstig het amendement van het oud-lid Leijten en de aanbevelingen uit het rapport Pro Facto.
- De inhoud van het onderzoek ziet op amendement Leijten en beperkt zich tot toezicht en handhaving op interne meldprocedures en de informatieplicht van werkgevers richting hun werknemers.
- U wilt de bestuursrechtelijke handhaving van het benadelingsverbod niet betrekken omdat u het nog te vroeg vindt om dit wettelijk te regelen. Hiervoor

Onze referentie

2025-0000120605

Datum

10 februari 2025

³ Kamerstuk 35851, nr. 56.

⁴ Kamerstuk 35851, nr. 57.

⁵ Kamerstuk 35851, nr. 70.

- wilt u eerst de effecten weten van de juridische ondersteuning van klokkenluiders die sinds 1 februari 2024 van kracht is.
- Het adviesrapport dient als basis voor de uiteindelijke keuze. De wet zal hierop aangepast moeten worden.
 - Verder staat u stil bij de motie van de leden Chakor en Van Nispen, om het Huis sancties te kunnen laten opleggen wanneer de identiteit van melders niet wordt gewaarborgd.⁶ U geeft aan uitvoering te geven aan de motie en het mee te nemen in het wetsvoorstel (in **bijlage 2** bij deze nota treft u de nadere toelichting aan).
 - **Anoniem melden:** FNV wijst op het belang van anoniem melden. Werkgevers benadrukken dat het gaat om een bedrijfscultuur om misstanden te voorkomen en dat regelgeving zorgvuldig tot stand moet komen.
 - Gezien het negatieve advies van het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) en de reacties uit de internetconsultatie, heeft u besloten om de AMvB niet verder in procedure te brengen.
 - U betreft de inhoud van de AMvB bij het komende wetsvoorstel ter aanpassing van de Wbk. U bent niet meer gebonden aan de reikwijdte van de delegatiegrondslag en kunt effectieve eisen stellen.
 - **Gesprek met de medewerkers van het Huis:** in de brief blikt u terug op uw werkbezoek van 9 april jl. bij het Huis. Het was interessant om een inkijk te krijgen in hun praktijk en werkwijze. Het is mooi om te zien dat steeds meer mensen het Huis weten te vinden.
 - **Uitwisseling informatie Huis en samenwerkingspartners:** het Huis en de bevoegde autoriteiten hebben een samenwerkingsprotocol om met elkaar informatie uit te wisselen. U verkent of en welke knelpunten partijen ondervinden in de huidige samenwerking ten aanzien van de uitwisseling van informatie.
 - **Verbreiding lopende campagne Veilig werkklimaat:** u wijst op de voorbereidingen voor een vervolg van de campagne Veilig werkklimaat.
 - Belangrijk onderdeel van uw inzet is dat de wet meer bekendheid krijgt en dat het begrip misstand beter bekend en toegelicht wordt.
 - **De rol van de bijzondere vertrouwenspersoon:** het lid Van Nispen heeft tijdens het commissiedebat gevraagd of de functie van de bijzonder vertrouwenspersoon met een onderzoeksfunctie ook na 2025 kan worden geborgd.
 - U geeft aan te onderzoeken of deze functie van toegevoegde waarde is voor het integriteitslandschap binnen de sector Rijk, dat al wordt uitgebreid met een onafhankelijke rijksbrede klachtencommissie en een onafhankelijke rijksbrede integriteitscommissie, met één gezamenlijk meldloket. Hiervoor is interdepartementaal overleg nodig en overleg met de medezeggenschap.
 - **Werving nieuwe voorzitter Huis:** de huidige voorzitter van het Huis stopt in het najaar van 2025. Er is een wervingsprocedure gestart om een nieuwe voorzitter te vinden. In de selectiecommissie is naast een vertegenwoordiging van het Huis en een vertegenwoordiging van BZK ook een 'onafhankelijke derde' opgenomen.

Onze referentie

2025-0000120605

Datum

10 februari 2025

⁶ Kamerstuk 35851, nr. 72.

- Hiermee geeft u uitvoering aan een toezegging aan de Tweede Kamer uit 2019.⁷ Verder bent u de huidige voorzitter van het Huis erkentelijk voor zijn inzet voor het Huis.
- **Slachtoffers van grensoverschrijdend gedrag in relatie tot klokkenluiders:** tijdens het commissiedebat is de toezegging genoteerd dat bij de wijziging van de wet wordt teruggekomen op de status van slachtoffers van grensoverschrijdend gedrag in relatie tot klokkenluiders.
- Via deze brief verduidelijkt u dat u tijdens het commissiedebat heeft toegezegd om dit aandachtspunt mee te nemen in de evaluatie van de Wbk die is voorzien in 2026.⁸

Onze referentie

2025-0000120605

Datum

10 februari 2025

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

[Redacted text]

Motivering

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Conceptbrief aan TK met stand van zaken klokkenluidersdossier	Ter ondertekening
2	Bijlage 2-overzicht moties met afdoening in de brief	Ter informatie
3	Bijlage 3-brief FNV inbreng commissiedebat klokkenluiders 3 december 2024	Ter informatie

⁷ Het opnemen van een 'onafhankelijke derde' in de selectiecommissie is een aanbeveling van de commissie Biesheuvel die in 2019 onderzoek heeft gedaan naar de benoeming van de huidige voorzitter van het Huis.

⁸ Artikel 20 Wet bescherming klokkenluiders.